

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3328/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselője útján (dr. Szalanics László egyéni ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 2. Az indítványozó panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében biztosított jogának sérelmét okozta.
- [3] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság végzésében és a választási bizottság határozataiban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] Az indítványozó a 2019. évi általános helyi és nemzetiségi önkormányzati választásokon polgármesterjelöltként vett részt és 2019. október 15-én a Ve. 208. §-a alapján kifogást terjesztett elő az Ajaki Választási Bizottságnál (a továbbiakban: HVB) arra tekintettel, hogy állítása szerint egyes választópolgároknak anyagi juttatást ígértek és adtak a szavazatukért, így sérültek a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban foglalt választási alapelvek. A kifogást a HVB a 40/2019 (X. 16.) számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A kérelmező fellebbezése alapján eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 110/2019. (X. 22.) számú határozatával a HVB határozatát megváltoztatta, az indítványozó fellebbezését érdemben elbírálta és bizonyítottság hiányában elutasította. Az indítványozó a TVB ezen határozatával szemben bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nem terjesztett elő.
- [5] Az indítványozó 2019. október 16-án újabb kifogást nyújtott be a HVB-hez. Ebben az indítványozó az általa állított jogsértések megállapítását, az egyéni képviselők és polgármester választás eredményének megsemmisítését és a választás megismétlését kérte. Állítása szerint ellenfele és annak támogatói több választópolgárt megfélemlítettek, akadályozták őket szavazójoguk gyakorlásában; továbbá közvetlenül a szavazókörök bejáratánál kampányoltak a kettős állampolgárok szavazati joga ellen; sérelmezte, hogy állítása szerint több választópolgárhoz annak ellenére nem jutott el a mozgóurna, hogy annak használatát a HVB számukra engedélyezte; utalt arra, hogy ellenfele és annak hozzátartozója, valamint támogatói jogellenesen korlátozták a választási szervek munkáját, így azok nem tudták ellátni a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglalt feladataikat; valamint hogy az egyik szavazókörben 30 perccel később kezdődött meg a szavazás, így több választópolgár nem tudott élni a választójogával. Mindezek hivatkozása szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban foglalt választási alapelvek, valamint a 143. § (1) bekezdés b) pontjának sérelmét eredményezték. Állításai alátámasztására az indítványozó Facebook képernyőfotókat, fénykép- és videofelvételeket, valamint okirati bizonyítékokat csatolt.
- [6] A HVB a 41/2019. (X. 17.) számú határozatával elutasította az indítványozó kifogását, azzal, hogy az okirati bizonyítékként csatolt nyilatkozatok többségét a nyilatkozattevők nem anyagi és büntetőjogi felelősségük tudatában, nem két tanú jelenlétében tették meg; a mozgóurna szavazás hiányosságai kapcsán a kifogásban név szerint megjelölt személy tekintetében pedig a kérelem feldolgozása kapcsán elírás történt, amelynek észlelését követően a HVB megtette a szükséges lépéseket, hogy egy újabb – helyesen kitöltött – kérelem útján a hibát elhárítsa, amire aztán a kérelmező téves eljárása következtében, a HVB ezen körülményre történt ismételt figyelmeztetése ellenére végül újabb kérelem hiányában nem került sor. Egyebekben pedig utalt rá, hogy

a szavazás napján rendkívüli eseményekről nem kapott jelzést, a HVB és a helyi választási iroda a feladatát zavartalanul ellátta, az eredményhirdetés pedig nyilvános volt, amelyen a polgármesteri hivatalba belépve bárki részt vehetett.

- [7] Az indítványozó a HVB 41/2019 (X. 17.) számú határozatával szemben fellebbezést nyújtott be arra hivatkozással, hogy a HVB nem tárta fel a tényállást, nem bírálta el minden, a kifogásában említett jogsértést, nem értékelte az általa benyújtott bizonyítékokat, így jogsértő döntést hozott. A TVB a 113/2019. (X. 17.) számú határozatával helybenhagyta a HVB határozatát, és a fellebbezést elutasította.
- [8] Az indítványozó az általa jogszabálysértőnek tekintett TVB határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Ve. 223. §-ára hivatkozással. A Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzésével a TVB határozatát részben megváltoztatta és megállapította, hogy „az Ajak településen 2019. október 13-án lezajlott polgármester választás során megsértették a Ve. 169. §-át azzal, hogy a 3. számú szavazókörben 6 óra helyett csak 6 óra 30 perctől lehetett szavazni”. Az ítéltábla a TVB határozatának a felülvizsgálati kérelemmel érintett részét egyebekben helybenhagyta. Kifejtette, hogy az indítványozó által csatolt, időpontokat is kijelző videofelvételek alapján megállapítható volt, hogy – a szavazókör jegyzőkönyvében foglaltakkal szemben – a 3. számú szavazókörben 6 órakor nem kezdődött meg a szavazás, ezért a választópolgárok a bejárat előtt gyülekeztek egészen 6 óra 30 percig, ekkor kezdődött meg ténylegesen a voksolás; erre tekintettel a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a Ve. 169. §-ának sérelmét. Mivel a bíróság a két videofelvétel alapján egyértelműen megállapíthatónak tartotta, hogy az említett 30 percben egyetlen megjelent választópolgár sem hagyta el az épületet, ezért arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a késedelem ellenére „egyetlen szavazat sem veszett el”, így a jogsértés a polgármester-választás eredményét sem befolyásolhatta; erre tekintettel a bíróság álláspontja szerint a választás eredményének megsemmisítésére és megismétlésére irányuló felülvizsgálati kérelem sem foghatott helyt.
- [9] A bíróság a választópolgárok megfélemlítésével, a jogsértő kampánytevékenységgel, a mozgóurnás szavazás hiányosságaival és a választási szervek tevékenységének akadályozásával kapcsolatos indítványozói érveket – a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve – nem találta megalapozottnak. Ezzel kapcsolatban kitért arra, hogy az indítványozó által felvetett esetleges jogsértések egy része olyan körülmény, tény állítására vonatkozik, amelyeket a választások törvényes rendben történő lebonyolításáért felelős választási szerveknek (HVB, helyi választási iroda, szavazatszámoló bizottság, a továbbiakban: SZSZB) a helyszínen észlelniük és az általuk aláírt jegyzőkönyvben rögzíteniük kellett volna, azonban egyik jegyzőkönyv sem tartalmazott ilyen utalást; az indítványozó által előadott jogsértésekkel kapcsolatban sem a választási szervek, sem a rendőrség felé nem érkezett az érintettek részéről panasz vagy feljelentés.
- [10] A bíróság döntésének indokolása szerint az indítványozó által állított jogsértések kapcsán az okirati bizonyítékok közül – tekintettel a választási szerv tagjainak törvényi kötelezettségeire is – a hitelesített jegyzőkönyveket kellett elsődlegesen figyelembe venni. A bíróság megítélése szerint az indítványozó nem nyújtott be olyan bizonyítékokat, amelyek a jegyzőkönyvekkel ellentétes indítványozói állításokat a jegyzőkönyvekkel szemben is alátámasztották volna. Mivel az indítványozó állításaival ellentétes tartalmú jegyzőkönyveket azok az SZSZB tagok is aláírták, akik az indítványozó által csatolt okiratokban (nyilatkozatokban) utóbb egyes jogsértésekre utaló tartalmú nyilatkozatot tettek, a bíróság álláspontja szerint – arra tekintettel, hogy ilyen esetben a rendelkezéseket már a szavazás napján jelezniük és a szavazóköri jegyzőkönyvekben dokumentálniuk kellett volna – e dokumentumoknak nem tulajdonított a jegyzőkönyvben foglaltak megdöntéséhez elegendő bizonyító erőt. Az anyagi juttatás ellenében leadott szavazatok tekintetében pedig – a TVB jogi álláspontjával egybevágóan – a bíróság azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati eljárásban az ezzel kapcsolatos érvek érdemben nem voltak vizsgálhatóak, mivel azokkal kapcsolatban az indítványozó által előterjesztett kifogást a HVB 40/2019 (X. 16.) számú határozatával bírálta el, amelyet a TVB 110/2019. (X. 22.) számú határozatával helybenhagyott. Az indítványozónak ezzel szemben kellett volna felülvizsgálati kérelmet benyújtania, mivel azonban erre nem került sor, az e határozattal szembeni jogorvoslati határidőt nem hosszabbíthatta meg oly módon, hogy ugyan ezen jogsérelmeket más kifogással összefüggésben folyó bírósági eljárás tárgyává teszi. Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az indítványozó esetleges szavazatvásárlásokkal kapcsolatos érvelésének az előtte folyó eljárásban történő érdemi elbírálására nem volt lehetőség.
- [11] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és alkotmányjogi panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel ellentétesnek tartja azt az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel. Az indítvány részletesen ismerteti a fentebb kifejtett előzményeket, részletesen, az általa

megjelölt és a választási szervek, valamint a bíróság által elbírált jogsértésenként csoportosítva beidézi a támadott bírósági döntés indokolásában azokkal kapcsolatban tett megállapításokat. Az említett alapjogok sérelmére vonatkozó érvelésében az indítványozó – arra alapítottnak, hogy az eljáró bíróság a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat álláspontja szerint nem megfelelően értékelte, illetve vette figyelembe – ezeket a megállapításokat támadja. Kifejti, hogy ezek, a szerinte jogsértő, illetve jogsértéseket jóváhagyó megállapítások „érdemben befolyásolták a bírói döntést, hiszen a végzés [...] nem megfelelő következtetést levonva nem megfelelő szankciót alkalmaz. [A bíróság] [a]mellett foglal állást, hogy ezen jogszabálysértések nem hatottak ki az ügy érdemére, holott ezen jogsértések olyan súlyúak voltak, Alaptörvénybe ütközőek voltak, hogy csakis a választás megismétlésével lettek volna orvosolhatóak.” Az indítványozó utal rá, hogy a döntés ellentétes a bírói gyakorlattal is, arra tekintettel, hogy más bíróság más településen szintén okirati bizonyítékok alapján bizonyíthatónak látta a választói akarat anyagi ellenszolgáltatás fejében történő befolyásolását. Mindezek együttesen álláspontja szerint az említett Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét eredményezték.

- [12] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [13] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] az alábbiak szerint tesz eleget.
- [14] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [15] Az indítványozó határidőben megküldött alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], a támadott bírói döntést, a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.449/2019/3. számú végzését, tartalmaz az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére.
- [16] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [17] Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó, mint kérelmező az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló bírósági eljárásban, nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [18] Az indítványozó – érvelésének a szavazatvátsárlás(ok) megtörténtére utaló részét kivéve – jogorvoslati lehetőségeit kimerítette; további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére, ezért a panasz az Abtv. 27. § b) pontjában és az Ügyrend 32. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [20] Az indítványozó a sérülni vélt alapjogai sérelmét – azokon belül is elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét – kizárólag a bizonyítékok bíróság általi értékeléséből és az alkalmazott jogkövetkezmények véleménye szerint nem megfelelő voltából vezette le. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való joga, valamint a XXIII. cikk (1) bekezdésében rögzített passzív választójoga sérelmét is ezekkel, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelme körében előadott érvekkel, végső soron pedig ezen alapjoga sérelmével hozta összefüggésbe. Az ezzel összefüggésben előadott érvek alapján ez véleménye szerint – a másik két alapjog szempontjából figyelembe vehető további érvek felhozatala nélkül – összességében, az eset összes körülményeire tekintettel a másik két említett alapjoga sérelmét is eredményezte.
- [21] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálat során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló

alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, a rendes bíróságok jogalkalmazásának, a bíróság rendelkezésére álló bizonyítékok mérlegelésének, az azokból levont (szak)jogi következtetéseknek és a mindezek alapján megválasztott jogkövetkezmények alkalmazhatóságának felülbírálatára azonban nincs hatásköre. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján „a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás, ezen belül is a bizonyítékok értékelése az eljáró bíróságok ítélkező tevékenységének részét képezi. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján azonban az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélkezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöböli az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet {3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]}.” {Lásd pl.: 3247/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [16]} Az Alkotmánybíróság ismételen rámutat arra, hogy „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [22] Ennek megfelelően „az Alkotmánybíróság nem vizsgálja [...], hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]} Az eljáró bíróság az indítványozó által támadott döntésében – annak indokolásából megállapíthatóan – az elért bizonyítékokat teljeskörűen figyelembe vette, és azokat értékelte, az ezzel kapcsolatos megállapításainak indokáról számot adott; az indítványozó kérelmének valamennyi eleme tekintetében állást foglalt, és mindezek alapján állapította meg az alkalmazandó – igaz, az indítványozó kérelmének csak részben helyt adó – jogkövetkezményeket. Mindezek alapján – a felülmérlegelés tárgyában kialakított töretlen gyakorlatának megfelelően – az Alkotmánybíróság nem tárt fel olyan körülményt, amely alkotmányossági szempontokon alapuló felülbírálat szükségességre utalt volna.
- [23] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [24] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, az 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1793/2019.

